ORDINIS MEDICI DECANVS

J. ANDREAS MVRRAY D.

EQVES ORD. R. DE WASA CONSILIARIVS AVL. R.

ET PROFESSOR MED. P. O.

SVCCI ALOËS AMARI INITIA

PERSEQVVTVS

SOLLEMNIA INAVGVRALIA

DIGNISSIMORVM ALIQVOT MEDICINAE

CANDIDATORVM

SIGNIFICAT

GOTTINGAE

Typis IO. CHRISTIANI DIETERICH

1785.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

SVCCI ALOËS AMARI INITIA.

§. 1.

Aloës genus praeter ſpecioſum habitum nobilitat ſuccus iſte inſigniter amarus gummi reſinoſae naturae, qui ex foliis quarundam ſub eo militantium ſtirpium ſauciatis exundans, et caloris ope denſatus, in varium medicum ſcopum, ſub varia forma et praeparatione, adhibetur. Optio inter plures plantas in colligendo iſto data eſt, prout alia exempla in cenſu medicaminum exſtant ſuccorum, natura ſimilium, ſed quoad originem diſparium; quorſum Sanguis Draconis, gummi Euphorbii, ſuccus Catechu, Camphora, gummi Arabicum, pertinent; nec errare mihi videor, ſi illuc et Cautſchuc ſiue reſinam elaſticam referam. Hiſce diuerſis eorum natalibus merito diuerſos integritatis et efficaciae gradus adſcribas, ita vt vel inde appareat, quanti interſit medici, ſpeciem, cui optimum pharmacum debeatur, rite noſſe, et hiſtoriam medicamenti, vtut chemica analyſi et virtutum medicarum recenſu ornatam, ignorata ſpecie capite quaſi deſtitui. Dolendum, hoc vitio hiſtoriam Aloës adhuc laborare, quod infra vberius exponam, poſtquam occaſione ſpeciei ſingularis, quae huius cenſus eſt et quam prolixius deſcribere hic animus, de genere ipſo quaedam momenta praemiſerim.

§. 2. Haud parum difficultatis hocce olim botanicis peperit, nec ſerius ſtudium omnem, quae ſcrutinio ſeſe offert, tollit. Etenim licet iamiam in eo conſenſus ſit, quod genus corolla monopetala, tubuloſa, infera, et inſertione filamentorum in ipſo eius fundo pone germen absque adhaeſione ad latera, potiſſimum ab affinibus generibus

 diſcrepet:

discrepet: olim tamen non dubitarunt Agaues Aletresque ad illud referre, imo aliquot ſtirpes cognatione longe remotiores ex Yuccae et Craſſulae genere. In inſigni autem numero plantarum iſtarum, quae iure Aloës voce inſigniuntur, aegre ſubinde cognoſcitur, quae Species dicenda, quae Varietas.

Non multa bonae frugis ad cognitionem illarum attulit MVNTINGIVS ſuo *Aloidario* (annexo *Diſſ. hiſt. med. de vera Herba Britannica*, *Amſtelod.* 1698. 4.), in quo paucae modo eaeque et oſcitanter deſcriptae et minus accurate depictae, omiſſis quarundam floribus, ſiſtuntur. Icones alius EIVSDEM libri (*Beſchryving der Aardgewaſſen* 1696. *fol.*) pictoriae et ſculptoriae artis plus produnt, non vero fidei. Longe plura praeſtitit CASPARVS COMMELINVS (in *Praeludiis botanicis; Horti med. Amſtelod. plantis rarior. et exoticis;* et *Horto med. Amſtel. Fol.*), quippe cuius opera, verbis et figuris expreſſa, in cognitionem bene multarum ſpecierum peruenimus, licet nec illi contigerit, ſingularum flores oculis vſurpare. Reliqui botanici, excepto vno ad temporis ſeriem infra nominando, pauciores modo Aloës prolixius perſequuti ſunt, vel vnius modo vel alterius dedita opera rationem habuerunt; quorum eminet DILLENIVS (in *Horto Elthamenſi*). TREWII (*Commerc. litt. noric.* 1744. *p.* 321. 345. 375. cum iconibus *tab.* 2. 3.) de numeroſis huius generis plantis meritum in examinandis floribus ſigillatim ſubſiſtit, vt verior character generis, quam qui antea inualuerat, formaretur. Id quod et HALLERVS (*Enumer. plant. horti et agri Gotting. p.* 70. *ſq.*) ſibi exſequendum propoſuerat. Omitto indices hortorum botanicorum, quorum nonnulli quidem numeroſiorem recenſum harum ſtirpium continent, ſed absque deſcriptionibus propriis concinnis in ſola allegatione nominum aliorum acquieſcentes, quorſum TILLI *Hortus Piſanus* (*pag.* 6.) BOERHAAVII *Index alter plantarum horti L. B.* (*Tom.* 2. *p.* 128. *ſqq.*). Largior hiſce longe eſt enumeratio à COMMELINO *Praeludiis* (*p.* 39. *ſqq.*) ſuis praefixa, contra quam vituperium ſingulare LINNEI (*Hort. Cliffort. p.* 131.) directum eſt, auctorem ex Aloe perfoliata tot fere ſpecies formaſſe, quot indiuidua.

Plurimum

Plurimum adiumenti in hiſce cognoſcendis debemus LINNEO, Equiti, qui propriam indaginem cum aliorum tentaminibus iunxit. Initium huius negotii iam in *Horto Cliffortiano* fecerat; a quo ipſe in multis poſtea in *Speciebus plantarum* deflexit; vltimam autem limam in *Syſtemate vegetabilium* (*Ed.* 13. *p.* 278.) admouit. Auxit ſpecies ab eo luſtratas FORSKÅHLIVS (*Flora aegyptiaco-arab. p.* 73.) aliquot aliis, de quarum certitudine ob breuitatem deſcriptionum non ſatis iudicare licet; ſerius THVNBERGIVS (in LINN. fil. *Suppl. plant. p.* 250. *ſq.* Conf. *Syſt. veget. Ed.* 14. *p.* 237.) iterum tribus, quibus quartam ſ. Aloën maculatam nuperrime (*Diſſ. de Aloë, Upſal.* 1785.) tanquam vere nouam addidit. Vtut vero LINNEI ſummi viri collocata in hoc genere determinando opera eniteat, confiteri tamen oportet, eum in reducendis quibusdam plantis inſtar varietatum ad ſpecies iuſto fuiſſe rigoſiorem, id quod nominatim valet de variis ſub Aloë perfoliata et Al. diſticha ſignificatis ſtirpibus, in quibus, comparatis inter ſeſe floribus vel foliis, inſignis diſcrepantia apparet, eaque conſtans, nec cultura nec aetate mutabilis. Quod ad Aloën perfoliatam attinet, non in omnibus illi ſubiectis plantis flores corymboſi ſunt, ſed in aliis racemoſi, in aliis ſpicati, variante ſcilicet in diuerſis ſtirpibus ſub hac ſpecie a LINNEO comprehenſis pedicellorum longitudine. Nec commode me iudice in ſpeciem vnam compingi poſſunt ſtirpes ſcapis vel caulibus ſimplicibus aliaeque compoſitis, caulescentes et acaules, vt ne in ſubtiliora corollarum quoad profunditatem laciniarum, in quam limbus diuiditur, figuram iſtarum, etc. deſcendam, vel manifeſtiora diſcrimina in foliis quoad proportionem latitudinis ad longitudinem, ſuperficiem, marginem, compagem, directionem, baſin etc. obuia, commemorem.

Quum itaque in hoc genere florum figurae et nominatim rationis inter pedicellorum et florum longitudinem ſ. inflorescentiae, quam vocant, tanta ſit dignitas (quod praecipue in Syſtemate b. LINNEVS agnouiſſe videtur): moleſtum valdopere eſt, quod flores in quibusdam harum plantarum, quarum Africa tantum non omnes patriam agnoſcunt, vt fieri plerumque ſolet in exoticis ſuccoſis, quae in hypocauſtis hortorum hoſpitantur, rarius erumpant, et dum

 emergant,

emergant, id ſaepe contingat tempore, quo non proſtent aliae ad comparationem requiſitae. Accedit aliud incommodum, quod ſub ſiccatione formam ſitumque valdopere mutent, nec ea integritate in collectionibus ſiccis plantarum ſeruari poſſint, ac aliae ſiccioris compagis ſtirpes. Laudabili igitur conſilio cel. THVNBERG, quum in Africa in promontorio bonae ſpei verſaretur, hoc quoque difficile genus floribus condecoratum ſolo natali ſcrutatus, non nouis modo ſpeciebus eruendis operam dedit, ſed et vetuſtiores iteratae curae ſubiecit, characteres limauit, pluresque ſtirpes olim inſtar varietatum coniunctas diſiunxit ſpecierumque iure inſtruxit. Et huius indaginis fructum nuperrime tulimus *Diſſertatione de Aloë*, reſp. ANDREA HESSELIO, *Upſal. m. Iunio* 1785. *pagg.* 14. edita. In qua quidem re arduum eſt omnibus et ſingulis botanicis pro diuerſo iudicio de partibus ad characteres ſpecificos adornandos maxime idoneis, ſatisfacere. Probo tamen nominatim, a ſpecie Aloës perfoliatae, vt in hoc maneam, aliquas Varietates Linneanas ϑ. λ. μ. ν. ſeiunctas eſſe nomine Aloës pictae, quum in hiſce flores meo iudicio corymbum forment, in reliquis racemos, folia latiora, maculis faſciata et amaritie longe inferiora ſint, quae maſticatione potius corticis eorum, quam ſuccum ſponte profluentem guſtando, cognoſcitur. Aloën ſuccotrinam anguſtifoliam ſpinoſam, flore purpureo COMMEL. autem ſ. Aloën perfoliatam LINN., quam THVNBERGIVS Aloën ſinuatam tanquam peculiarem ſpeciem dixit, equidem non ſeparaſſem a reliquis Al. perfoliatae varietatibus.

§. 3. Succi aloëtici tres ſpecies, vt notiſſimum, officinae pharmaceuticae ſeruant, Aloën ſcilicet ſuccotrinam, hepaticam et caballinam, quae quidem colore, odore, ſapore, duritie, puritatis gradu, differunt. Sunt qui diſcrimina haec a praeparationis diuerſo artificio repetunt (JO. BAVHINVS in *Hiſtor. plant. vniv. T.* 3. *p.* 697. SPIELMANNVS in *Mat. med. p.* 626.); alii, vt COMMELINVS (*Praelud. p.* 46.) et poſt eum LINNEVS (*Mat. med.*) cum multis aliis ſingulos ſuccos tribus diuerſis ſtirpibus tribuunt, ita tamen vt iſte non dubitet, ex aliis ſpeciebus huius generis amaro ſucco ſcatentibus Aloën colligi poſſe, hic vni, Al. perfoliatae varietati, quam Aloën

veram

veram vocat (*Spec. pl. p.* 458. *Var. π*) et cui nomen Aloës vulgaris C. B. adiungit, praerogatiuam tribuat.

Igitur primum de plantis, quae ſuccum iſtum largiantur, dein de modo eundem eruendi et ſeruandi, tum de variis, quae ad naturam eius et patriam pertineant, diſpiciamus; vnde patebit, quousque in eius cognitione hactenus peruentum fuerit, et quid adhuc in deſideriis votisque circa hiſtoriam eius remaneat.

Fateor cum aliis haud paucis, me Aloën iſtam perfoliatam veram LINN. ſ. Aloën vulgarem C. B. non ſatis noſſe, nec ſummum virum poſt editum *Hortum Cliffortianum* diagnoſin eiusdem vllo modo leuaſſe. Nec ſitim reſtinxit peregregius THVNBERG, qui in *Diſſertatione cit.* huius varietatis nullibi mentionem facit. Quas MVNTINGIVS et BESLERVS (*Hort. Eyſtett.*) de ea praeſtiterunt figuras et quam illuſtrationis cauſa LINNEVS allegat ex *Horto Malabarico* (*T.* 11. *p.* 7. *tab.* 7.) ſub nomine Kadanaku ſ. Catevala, hae adeo inter ſe differunt, vt non poſſint ad eandem plantam referri. Tanto minus vero huius loci videtur eſſe ſtirps iſta malabarica, quum ibidem praeciſe ſignificetur foliis eiusdem ſaporem aqueum ſubdulcem competere. Quae ſub nomine L'Aloës ſuccotrin in REGNAVLTI *Botanique* comparet icon, cui nomen dictum Bauhinianum adſcriptum eſt, ſatis quidem cum Linneana deſcriptione congruit. Auctor vero *Horti Romani* (*Vol. 6. tab.* 75.) adeo characteris Aloës immemor fuit, vt nomen iſtud, item nomen Al. perfoliatae Gall. L'Aloës ſuccotrin, adſcripſerit Agaui Americanae. FORSKÅLIVS (*l. c.*) Aloën quandam, quam officinalem vocat, et ab Aloë vera LINN. diſtinguit, matrem ſucci Aloës ſuccotrinae officinarum exiſtimat, quod folia diffracta foetorem ſimilem ſpargerent, forma praeterea differrent. Sed THVNBERGIVS non coniectura tantum, ſed autopſia in promontorio bonae ſpei ductus optimum ſuccum Aloës (LINN. *Suppl. l. c.*), ſiue, vt alibi eundem nuncupat hepaticum (*Diſſ. cit. p.* 10.), ex ſpecie quadam, Aloë ſpicata a ſe dicta, erui auctor eſt. Paucis modo verbis eandem in *Supplemento* (*l. c.*) deſcripſit, amplius in *Diſſertatione cit.* nec vllibi ſynonyma addidit, vnde ab eo primum fuiſſe exploratam, tanto confidentius colligo. Maximam tamen Aloës copiam,

copiam, quae ex promontorio isto Africae transferatur, parari ex Aloë perfoliata innuit: varietatem quidem non denominat, sed in omnibus hortis botanicis obuiam pronunciat (*Physiogr. Sälskapets Handl. P. I. pag.* 112.). Cui effato cel. SPARRMAN (*Resa till Goda Hopps-Udden p.* 742.) eatenus aduersus est, quod ad *Supplementum* respiciat, vnde, illi de Aloë spicata THVNB. sermonem esse, probabile.

§. 4. An rectius subsequenti speciei nomen Bauhinianum tribuatur, iam agite anquiramus.

ALOE ELONGATA *Mihi.*

Floruit vere anni 1784. et iterum nouissime elabentis anni in caldario horti botanici Aloës species, quae quidem iam dudum in eo hospitium habuit, sed intra hosce septendecim annos, quibus illi praefectus fui, pluresque florentes rariores species vidi, antea non flores tulit. Inter Linneanas non designatam inueni, certe, si acquiescendum in descriptione LINNEI breui et citata ab eo ex *Horto Malabarico* icone, non pro Aloës perfoliatae varietate s. Aloë vera π, cui adiecit, vt dixi, nomen Aloës vulgaris C. B. agnosci potest. Describit nimirum LINNEVS hanc per *Aloën foliis confertis dentatis vaginantibus planis maculatis:* sed in mea stirpe folia non maculata sunt, si tenellorum surculorum folia eximas, nec vaginantia sed amplexicaulia. Legens breuem Aloës spicatae THVNB. (in LINN. *Supplem.*) descriptionem, eandem cum mea stirpe esse fere credidissem, nisi flores campanulatos vocasset, tantoque magis, quum mea pariter succo valde amaro turgeat. Sed ne quid temere agerem, imaginem florum vna cum animaduersionibus quibusdam super hac stirpe per litteras cel. viro misi, ad quas regessit, vtramque vere differe floresque suae non campanulatos modo esse, sed istis meae longe breuiores. Vix vero, arbitror, neglexisset, mihi simul declarare, meam eandem cum ista in Africa vsitatissima esse, si vere fuisset. Quum vero alios auctores consulerem, in quos probabili coniectura deuehi possem, ad duos praecipue substiti, quorum et obseruationes et figurae probe in meam Aloën quadrant. Alter est ELISABETHA BLACKWELL (*Herb. tab.* 229. Ed. TREW), cuius icon

quidem

quidem pedunculum ſimplicem repraeſentat, quum in vno meorum exemplo diuaricatus eſſet, et ſpicam breuiorem, ſed bene corollas ringentes depingit. Alter cl. REGNAVLT, ſub nomine Gall. Aloës commun, cuius quidem figura pariter ſpicam ſolitariam exhibet, nec corollam ſatis curate quoad lacinias expreſſam, ſtigma inſuper bifidum, quod non in mea eſt. Sed in plerisque conueniunt hae imagines cum ſtirpe, de qua loquor: quo autem iure vterque adſcripſerit nomen Aloës vulgaris C. B. non dixerim: certe icones aliorum in Blackwelliano opere citatae, praeter Trewianam ex *Commercio Norico*, non ad illam, quae ibidem depingitur, applicari poſſunt; et REGNAVLT tanto audacius nomen BAVHINI illi addidit, quum idem illud iam tribuerit alii ſpeciei Aloës, quam Aloës ſuccotrin vocat. Adiuncta ab iſto deſcriptio parui momenti eſt; maioris ponderis eſt illa ab editoribus Blackwelliani operis expedita, quamuis characterem non expleat. Anne autem ab hacce ſtirpe vere in vſum officinarum ſuccus natali loco, vel quocunque per culturam transmigrauit, colligatur, ſub defectu deſcriptionum, qui hactenus inualuit, nonniſi a peregrinatoribus fidis extra omne dubium poni poteſt. Ita eſſe varia ſuadent, ſcilicet praeter copiam ſucci amari, quo turgent folia, et experimenta mea cum eodem infra (§. II.) ſuppeditanda, ſtatura inſignior, quae tamen ſub dio in climate calidiori non poteſt non praeualere; cl. BROWNE (*Nat. Hiſtory of Jamaica p.* 197.) praeterea Aloi in Jamaica vſitatae ſpicam (non racemum vel corymbum) adſcribit; et cl. HVGHES (*Nat. Hiſtory of Barbados p.* 154.) floribus Barbadenſis plantae, ob ſuccum amarum inclytae, colorem flauum tribuit notatque aliquando caulem floriferum bifurcari. Quicquid ſit, magis exactam, quam quae hucusque prodiit, delineationem meretur, ex qua ſimul conſtabit, non poſſe tanquam varietatem Al. perfoliatae conſiderari, ſed in dignitatem peculiaris ſpeciei euehi debere. Sequentibus igitur notis inſigniatur:

ALOË *floribus ſpicatis tubuloſo-triquetris ſubringentibus oblique dependentibus, foliis agregatis dentato-ſpinoſis.* MIHI.

ALOË *n. IX.* TREW in *Comm. nor.* 1744. *p.* 324. *tab.* 3. *fig.* 18–21., vbi modo ſpica et flores ſingulares repraeſentantur.

ALOË *vulgaris;* BLACKWELL *Herb. Ed.* TREW *Cent.* 3. *tab.* 229.
ALOËS *commun;* REGNAULT *Botanique* cum *fig.*

Figuram propriam, quam adornare elegantem curaui, in aliud opus feruo. Epitheton illi dedi ob fpicam longam cylindrico-pyramidalem. Haec forma illi, dum vegeta eft, competit, fenfim vero breuior apice latiori euadit, pereuntibus et cadentibus inferioribus floribus, vnde diuerfitas figurarum. Floruit a medio m. Martio ad finem Aprilis.

Radix fibrofa fubacidi faporis, non amari, fibris mox calamum craffis, mox exilioribus. Craffiores fpargunt copiam fibrillarum fub angulo plerumque recto.

Truncus fere fpithamaeus, fefquipollicem craffus, teres, obliquus, annulatus ex reliquiis foliorum tam circulis prominulis quam cingulis albidis, apice foliiferus.

Folia aggregata, quaquauerfum difperfa, contigua, amplexicaulia, fed non vaginantia, bipedalia, oblonga, ex bafi lata fenfim attenuata, carnofa pulpa molliori, bafi craffiffima et plana dein concaua tum canaliculata, apice oblique flexo compreffo denticulato-fpinofo, margine finuato-dentata, dentibus terminatis in fpinam compreffam apice brunam rectam, glauca fed non maculata; fuperiora patentiffima et recta, media horizontalia, infima dependentia, altero dimidio apicem refpiciente reflexa.

Surculi foliiferi ex radice plures maculis albidis paucis oblongis.

Pedunculus ex centro foliorum congeftorum oblique emergens, ftrictus, fubangulatus, purpureo-viridefcens, fefquipedalis, bafi fubcompreffus, ibidemque altero margine crifta fubcartilaginea notatus, infra nudus, fupra bracteatus, vel fimplex vel diuaricatus apice in duos ramos fpiciferos, et vbi floribus contegitur, fulcatus.

Bracteae latae, acuminatae, amplexicaules, albido-flauae, lineatae, perfiftentes, marcidae, adpreffae in fumma pedunculi parte, item fub fingulis pedicellis, vbi concaui reflexique.

Spica

Spica pedalis, cylindrico - pyramidalis, terminata congerie bractearum marcidarum, constans ex floribus numerosissimis approximatis, dum dependent, contiguis.

Flores ante explicationem horizontales, dein oblique dependentes.

Pedicellus vniflorus, teres, lineam circiter longus, basi latior, per articulum flore iunctus, patens.

Calyx nullus.

Corolla monopetala, pollice longior, extus pallide lutea lineis viridibus, interne albida, tubuloso - triquetra angulis binis superioribus, vno inferiori prominulo et acutiori, ex basi breuissima angusta ventricoso - teres, ad duas tertias diuisa in sex lacinias lanceolatas erectas alternis latioribus et paullo longioribus apice nonnihil reflexo, in formam corollae ringentis dispositis, ita vt tres sursum, duae ad latera, vna deorsum, collocentur. Singulae harum lineis tribus viridibus medio pictae, originem ex basi corollae seorsim trahentibus et pone apicem laciniarum conuergentibus. Corolla dissecta intus polypetala apparet ex laciniis latioribus, margine vsque ad basin solutis. Scatet copia nectaris in guttas magnas depluentis et folia inquinantis.

Genitalia extra corollam longe prominentia, basi inflexa.

Stamina sex, quorum tria maiora cum tribus minoribus sed inaequalibus situ alternant. *Filamenta* basi corollae inserta, subulata, deorsum albido - lutea, compressa. *Antherae* oblongae, incumbentes, coloris aurantii.

Pistillum vnum, staminibus fere aequale. *Germen* obouatum, obsolete triquetrum, sexsulcum, superum. *Stylus* cylindricus, versus apicem flauidior. *Stigma* non distinctum, sed stylus in extremo coarctatus in apicem obtusum.

Fructus non maturuit. Sed iam ex germine constitit, esse capsulam trilocularem multis seminibus refertam.

Animaduersiones.

Plura huius stirpis exempla possidet hortus Reg. botanicus, nam ex radicibus surculorum crebra pullities, qui terrae infixi facile

 adolescunt.

adolefcunt. Sed vnicum modo exemplar idque procerius et robuftius poft tot annorum moram floruit idque duobus fefe fubfequentibus annis, quod tanto gratius fuit, quum primò anno pedunculus effet bifidus et duas confequenter fpicas ferret, altero fimplex et monoftachys; quod nifi contigiffet, fallax facile character euafiffet. Scilicet pedunculus primo anthefeos anno diuaricabatur apice in duos ramos, quorum vnus longior et craffior truncum fub angulo valde obtufo quafi continuatum fiftebat, alter exilior et lateralis. Qui hunc excipiebat anno poft pedunculus monoftachys angulum obtufiffimum verfus fpicae bafin formabat. Si igitur in prius dicto pedunculo mente demas fpicam alteram minorem et lateralem cum pedunculo, omnia fimilia falua plantae integritate habebis. Videtur tamen fimplicior ftructura vulgatior effe, nam ea fimplicitate BLACKWELLIA et REGNAVLTVS hanc Aloën depingunt, et cl. HVGHES de fua, vt fupra dictum, aliquando modo pedunculum bifurcari narrat.

Proxime venit Aloi perfoliatae LINN. β. Sed folia in hac minora proportione, anguftiora, magis reflexa, vaginantia in formam infundibuli, bafi diftantia et truncus pluribus pedibus altior, nec perpendicularis fed contortus vel volubilis. Vtriusque folia valde amara cum halitu graui. Praeferri me iudice pro collectione fucci Aloë elongata meretur, quum ampliora folia gerat, hinc plus fucci eroget.

§. 4. Sapor tamen foliorum ftirpium huius generis non in vniverfum amarus eft. Qui comparare guftu plures huius generis plantas vna ferie cupit, ad fubito delendam moleftam amaritiem commodiffime fcopo potietur, colluendo os primum tantillo aceto vini, dein aqua. Ita mox perit amarities, nec acor remanens fub nouo experimento fallit. Hocce praefidio vfus exploraui Aloës diuerfas in horto botanico obuias. Et probo, fedulo a COMMELINO et faporis plantarum huius generis a fe defcriptarum rationem effe habitam. Id tamen notandum, in quibusdam compactioris ftructurae, licet fuccus exundans vix amari fenfum linguae imprimat, mafticatione tamen corticis foliorum amaritiem percipi, vt in Aloës diftichae varietatibus diuerfis, quae tamen ftirpes nullo modo fucci collectioni aptae funt habendae.

Ita ſuccum inſipidum vel ſubſalſum vehunt Aloë ſpiralis L. Aloë retuſa L. Aloë pumila α, margaritifera β, ſ. africana margaritifera COMMEL. δ, arachnoidea; dulcem Aloë viſcoſa L.; ſubdulcem Aloë variegata L.; initio nonnihil amaricantem, ſed mox dulcem Aloë humilis L. ſ. var. o, perfoliatae EIVSD. Amaritie autem praeprimis inſtruuntur Aloës iſtae variae, quae Al. perfoliatae nomine veniunt, ſub ea tamen reſtrictione, qua THVNBERGIVS vtitur, ſeiunctis nimirum variis Linneanis varietatibus in aliam ſpeciem, quam Aloën pictam vocauit, quae amaricantes modo ſunt et exiguum modo ſucci per vaſa corticis foliorum transmittunt. Aloës diſtichae L. varietates complectuntur partim plantas amaras, quorſum var. β. ſ. Aloë folio maculis albicantibus ab vtraque parte COMMEL. cuius ſuccus valde amarus et foetidus eſt, et var. ε. ſ. Aloë plicatilis L.; partim inſipidas, quorſum var. γ. ſ. Aloë folio triangulari et verrucis albicantibus COMM. item var. δ. foliis planis verrucoſis MART. Ceteris vix cedunt amaritie Aloë ſinuata THVNB. ſ. Al. perfoliatae L. var. ξ, quae eſt Al. ſuccotrina anguſtifolia COMM.; Aloë ſpicata THVNB.; et Aloë elongata MIHI.

§. 5. Male autem vulgo intelligitur amarities foliorum, dum eandem in tota eorum compage quaerunt, quum contra ea modo in parte corticali viridi, ſiue tenaci iſta membrana craſſa externa, quae in foliis Aloës elongatae quartam circiter lineae partem efficit, contineatur. Haec ſuperficie interiori amplis vaſis inſtruitur, quae in recenti ſegmento tranſuerſim facto punctulis quidem diſtinguitur, manifeſtius vero, quum in eiusmodi ſegmento ſuccus ſpiſſeſcit, ſicque ſimul profundiorem colorem adipiſcitur; vel in iis ſtirpibus, quibus ſuccus profundioris coloris eſt. Parallelae haec per longitudinem folii decurrunt, vt per pellucidam pulpam mediam ſub ſitu obliquo diſſecti folii facile cognoſcitur. Ex hiſce vaſis reſectis funditur limpidus tenuisque latex. Aſt, quum ſibimet tam proxime ſita ſint, plures guttulae mox confluunt vnaque deſtillant. Vaſa haec remotiora deprehendi in ſpeciebus, quae blandioris ſunt ſucci vel amaritie omni deſtitutae. Reliqua pars media folii pulpam conſtituit albam pellucidam aquoſam vel

 viſcoſam

viſcoſam inſipidam, cuius liquor aliquando in longa fila trahi poteſt. Similiter ſeſe rem habere in pedunculo deprehendi, quippe in cuius corticali velamine et in hoc vnice vaſa ſimilis naturae et ſucci obſeruaui; vnde verum reperi, quod PLINIVS (*Hiſt. nat. Lib.* 27. *c.* 4. *p.* 1194. Ed. DALECH.) indicat, quosdam ſuo tempore et caulem ante maturitatem ſeminis incidiſſe ſucci gratia.

In horum vaſorum natura ratio vulgaris ſuccum colligendi modi, qui apud barbaros obtinet, continetur, dum ſcilicet non vi inſigni illum excutere tentant, ſed ſponte exundare ſinunt; ſimulque patet, alia conſilia, quae in fruſtula foliorum diſſecta prelo ſubmitti ſuadent, eſſe vana, et proportionem, quam inter gummoſas et reſinoſas partes ſucci probi eſſe conuenit, turbari.

§. 6. In collectione ſucci aloëtici conſueta ad duo momenta reſpicias, alterum, quo ſuccus prolicitur, alterum, quo in ſiccam molem denſatur.

Quod ad prius attinet, in plerisque artificium apud diuerſas iſtas gentes, quarum clima calidius ſolumque vel ſpontaneum prouentum vel culturam ſub dio concedit, vſitatum conuenit. Scilicet, vt tanto plus Aloës lucrentur, eliguntur ſtirpes procerae, quarum folia valde ſucco ſa; et in Africa quidem per totum annum huic negotio indulgent, perſuaſi tamen tempore anni pluuioſo vel paullo poſt vberiorem ſuccum proſtare et tempeſtatem ſerenam et tranquillam praeferendam procelloſae. Folia tum ſuccoſiora, ad baſin vbi craſſiſſima ſunt, praeciſa vel in dolia ſitu erecto collocantur, vt quidem in inſulis Barbados (HVGHES *l. c.*) et Jamaica (BROWNE *l. c.*) fit, vel ſupra grandius folium ſubſtratum, quod receptaculi vel canalis vices gerit, ſitu decliui vtrinque ad numerum decem duodecim et plurium, vnum ſupra alterum ponuntur, qui mos in promontorio bonae ſpei (SPARRMAN *ll. cc.*) inualuit. Vt qui adhuc intra folia latet ſuccus abundantius profluat, antequam auferantur, per manus folia transmittunt.

Succo ſic prolicito, ad eundem denſandum accedunt, ſed diuerſa encheireſi. Optima ſine dubio haec eſt, quod intra vaſa lignea plana nec alta caloris ſolaris adiumento ad iuſtam craſſitiem exhalet,

exhalet, vnde et in Jamaica haec Aloës ſpecies ſummo in pretio habetur. Quum vero lente ſic res procedat, ibidem pro vulgari Aloë folia ſingula praeciſa in fruſta diſſecantur et ſic in vaſa, qualia deſcripſi, proiiciuntur, vt ſuccus ſponte exundet, quibus factis manibus ille vlterius exprimitur, tumque iſte aquae tantillo mixtus coquitur. In promontorio bonae ſpei ſuccum ex integris foliis elicitum absque additamento aquae coctione denſant. Inſpiſſatio continuatur, donec guttula laminae inſtillata ſolideſcat vel non amplius deſtillet a bacillo, dum attollitur, ſed frigefactus frangatur. Sub coctione ſaltim Capenſes in ſuperficie haerentes ſordes deſpumant, ſed colationem non praemittunt. Dum eousque res peruenit, infunditur ſuccus immediate, ſiue poſt refrigerationem in alio vaſe, vel in cucurbitas amplas vel loculos ligneos, quo vlterius denſetur, ibidemque pro vſu ſeruetur. Hac ratione ex tribus partibus ſucci fluidi vna ſolidi remanet. Quem ipſum Jamaicenſes in maſſis pintam vnam ad viginti grauibus, Capenſes autem ponderoſioribus plerumque trecentarum quadringentarum vel quingentarum librarum, transmittunt. Aliam quidem adhuc encheireſin proponit IO. BAVHINVS (*Hiſt. plant. T. 3. p. 697.*), quod ſcilicet folia in fruſtula diſſecta et contuſa per 25 dies in vaſe retineantur, ſub qua mora ſpumam attolli innuit inutilem et abiiciendam, reliquam vero ſucci partem rite pro diuerſo puritatis gradu ſegregatam ſeruari. Non vberiorem autem prouentum ſucci fieri ex conciſis foliis hiſce noſcunt ruſtici Africani, qui tamen in eo mihi lucro ſuo obſtare videntur, quod plagas foliorum ſectas aurae calidae vi exponant, vnde iuſto praecocius exſiccatus ſuccus orificia vaſorum praeciſorum claudit, quum contra ea ſecundum morem in inſulis americanis receptum continuo ad iacturam ſucci perfectam vsque ſuccus primum exſtillans alium nouum riuum poſt ſe trahat.

Varii itaque hactenus propoſiti modi praeparationis ſucci huius ſunt, pro quorum diſcrimine, etiamſi planta ſit vna eademque, iſte non poteſt non notis §. 3. ſignificatis, imo virtute, variare. Alia igitur eſt natura Aloës ſponte exundantis, alia coacte ex foliis diſſectis et conquaſſatis erutae, alia, ſi ſuccus

ſole

ſole denſatur, alia rurſus, ſi id fit coctione, quae quo fortiori igne perficitur, tanto facilius empyreuma contrahit, iacturam odorarum partium patitur et, vt in quolibet alio ſucco inſpiſſato contingit, tanto profundiori colore tingitur; alia, ſi ſordes coctione aſcendentes demuntur, alia ſi absque deſpumatione denſatur. Adde admiſceri aliquando aliena ponderis augendi cauſa a lucro intentis hominibus, de qua fraude iam conqueſtus fuit DIOSCORIDES, Gummi vel Acaciae miſcelam redarguens; prout in Belgio aliquando ſuccum Liquiritiae addi nouimus (FERBER *n. Beyträge zur Mineral-geſch. Vol. I. p.* 366.).

§. 8. Fallacia iſta tria nomina vſitatiſſima ſunt, quae aloëtici ſucci ſpeciebus in officinis imponuntur, dum alter e. c. illam Aloën hepaticam vocat, quam alter ſuccotrinam, et conuerſa vice. Quis iisdem primus vſus fuerit, non dixerim. HIPPOCRATES et THEOPHRASTVS ERESIVS Aloës plane non mentionem faciunt. Crebro eam memorat CELSVS (*Ed.* KRAVS. *p.* 84.), qui omnibus catharticis eam miſceri iubet, ſed absque epitheto vel diuerſitatis illius notis in medium productis. DIOSCORIDES (*Mat. med. Lib.* 3. *cap.* 25.) tamen duas ſignificat, alteram eamque primariam, quae, vt interpretis, SARACENI, verbis vtar, ad iecinoris imaginem vergit, ſubflauam, friabilem, quae facile humeſcit; alteram viliorem nigram, fractuque contumacem, arenoſam. Subtiliores fuerunt Arabes, qui a patria ſibi nota, h. e. variis Aſiae regionibus, ſpecies effinxerunt, quos inter AVICENNA (*Oper. Ed.* VENETI *Lib.* 2. *tract.* 2. *cap.* 66. *p.* 105. *b.*) ſuccotrinam tanquam meliorem nominat. Nullibi vero apud hoſce nomina cetera vulgaria occurrunt, vt adeo ſubſcribere nequeam aſſerto meritiſſimi SPIELMANNI (*Mat. med. p.* 626.), haecce ab Arabibus inuenta eſſe. Nec notae tam faciles ſunt, quibus ſingulae inter ſe diſtinguantur, ac vulgo putatur. Si tamen illae a cl. LEWIS (*Experim. Hiſtory of the Mat. med. Ed.* 2. *p.* 31.), viro alias in eiusmodi rebus haud mediocris grauitatis, traditae valeant: Aloi ſuccotrinae, quae cenſetur optima, competit color flauido-ruber, in purpureum inclinans, ſed poſtquam in puluerem redacta fuerit, aureus, ſuperficies ſplendens, friabilitas, ſapor cum amaritie

aromaticus,

aromaticus, odor myrrham quodammodo referens, et nonnihil pellucida eſt; hepatica autem diſtinguitur colore profundiori, ſuperficie non tam ſplendente, compage firmiori nec ita tranſparente, amaritie magis nauſeoſa et odore fortiori magisque ingrato; caballinam, quae vilior reliquis declaratur, nec in omnibus officinis obuia, demum dignoſci innuit foetore ingratiſſimo: addunt alii, quod cum ſpecimine iam praeſenti conuenit, colorem longe profundiorem fere nigrum, et manifeſta ſordium et arenarum indicia, vnde et compactior et ponderoſior apparet. Id omnino verum eſt, venales iſtas tres ſpecies ſaepe differre valdopere, ſi cum aliis eiusdem nominis ex alia officina petitis comparentur, tam colore, quam aliis momentis indicatis, ita vt vix ambigam ternarium iſtud diſcrimen pro inani et inutili declarare, et eodem iure plures diuerſitates et nomina agnoſci debere ſuſtineam.

§. 9. Facilis eſſet explicatu et expedita res, ſi remanentes in ternario numero ſubſcribere poſſemus JO. BAVHINI ſupra (verſus finem §. 6.) quoad partem ſignificatae narrationi, quod latex ex foliis elicitus ſua ſponte in tria liquida diuerſae indolis, ſtrata totidem formantia, ſeſe disiungeret, quorum ſuperius concha hauſtum et exſiccatum Aloën ſuccotrinam conſtitueret, alterum in medio conſiſtens Al. hepaticam, infimum, ſiue foecem, Al. caballinam. Aſt fontem huius narrationis nobis non indicat egregius vir, vnde fides valde ambigua in re, quae nonniſi ab autoptis teſtibus decerni poteſt.

§. 10. Niſi igitur tota diuerſitas ſuccorum aloëticorum in praeparationis diuerſo modo, qualiscunque fuerit, conſiſtat, vel ſtatuendum ſit, eandem Aloën pro diuerſo ſolo et climate vel aetate vel collectionis ſucci tempore diuerſum ſuccum ſuppeditare: nihil ſupereſt, quam vt diſcrimen Aloës a ſtirpibus ſpecie vel varietate diſcrepantibus repetamus. Ita quidem in pleriſque libris, qui medicamenta cenſent, factum eſſe deprehenditur. Et miror tantum conſenſum et conſpirationem de vulgari ſuccorum iſtorum origine obtinere, ita vt Aloë hepatica Aloi vulgari C. B. Al. ſuccotrina

 Aloi

Aloi americanae ananae floribus ſuauerubentibus PLVCK. Al. caballina Aloi guineenſi caballinae COMMEL. adſcribatur. Sollertius inquirens, qua auctoritate hoc aſſertum nitatur, non aliam inueni, quam coniecturam CASPARI COMMELINI (*Praelud. bot. p. 46.*), qui quoad Aloës hepaticae originem vulgari opinione acquieſcit, eſſe ex Aloë vulgari C. B. quoad ceteras autem nonniſi conuenientia ſaporis et odoris recentium ſuccorum ſtirpium modo dictarum cum ſuccis aloëticis ſiccis venalibus diuerſi iſtius nominis trahitur. Quam lubricum hocce iudicium ſit, non opus eſt multis demonſtrare. Interim recte fatetur, etiam ex aliis Aloës ſpeciebus ſuccum commodum colligi poſſe; quod quidem nuperioribus obſeruationibus ſupra expoſitis praecipue confirmatur. Ipſe quoque vidi in ſuccis a me ex variis amaris Aloës ſpeciebus collectis colorem variare valdopere, mox eſſe viridi-luteum, mox rubellum, mox brunum.

§. 11. Characteres Aloi Succotrinae a cl. LEWIS adiudicati perapte applicari poſſunt ad ſuccum inſpiſſatum, quem praeterita aeſtate ipſe ex Aloë elongata elicui. Experimentum hoc autem repeti poteſt quocunque anni tempore, nam hieme eandem fere vbertatem ſucci ac aeſtate foliis ineſſe deprehendi. Scilicet vegeta aliquot folia ad baſin praecidi, eadem in vitro amplo cylindrico filis ſuſpendi, vnde mox profluxit ſuccus ad marginem plagae viridi luteus, fere citrinus, quem colorem chartae tenuem in modum illitus adhuc ſeruat, qui autem ſuccus in vitro craſſiorem in molem collectus rubicundus euaſit inſtar vitri antimonii hyacinthini, et ſimiliter omnino pellucidus. Odorem eundem grauem ſed non ingratum ſparſit ſiccatus, qui melioris notae ſuccis aloëticis venalibus ineſt, et eadem illi inſedit amarities. Aqua adeo frigida, modica quantitate affuſa, facile ſolui ſe paſſus eſt, non alio adiumento, quam miti agitatione vitri, et aqua inde induit colorem grate obſcure rubrum, in luteum nonnihil inclinantem, pellucidum, odorem croceum; exigua eius pars reſinoſae naturae in fundo vaſis ſolutionem reſpuit. Solutio haec magis diluta, quae colore grate carneo tingebatur, ſtatione protractiori et acceſſu aëris, prout prior, profundiorem colorem obtinuit. Alcohol vini eius tantillum modo ſoluit, ſpiritus vini

vini tenuis autem plurimum, sed colore badio. Calore fortiori sese inflauit et flammae admota tota in cineres tenellos fugaces redacta est.

Conuenit hic quoque succus probe cum eo, quem FABIVS COLVMNA (*Ecphrasis stirp. p.* 41.) ex foliis ipse elicuit, et solaris caloris ope densauit, vti et cum Jamaicensi praestantioris notae, eadem arte parato. An haec Aloë illa lucida, cuius passim apud auctores mentio fit? Attamen et Capensis Aloë, licet coctione densata, in minoribus frustis et ad marginem pellucida, et vitrum luteo brunum referens, a cl. SPARRMAN (*Resa p.* 145.) describitur, qui idem coniicit, Aloës species venales profundioris coloris, vt saturate viridis, et opacas grumosasque, pressione foliorum fuisse progenitas. Non tamen meam stirpem eandem esse, quae in Africa colligendo succo inseruit, vel inde patet, quod folia plana (excepta antica parte) nec concaua sint, vnde neutiquam vulneratis foliis pro excipiendo succo substerni possunt.

§. 12. Si denominationes desumendae a loco, vnde hodie in Europaeas regiones succus iste transfertur, praeter Aloën Succotrinam et Barbadensem (quo nomine quoque Al. hepatica venit), quae hodie praecipue clarent, omnino Capensis notatu dignissima est, vtpote quum in promontorio bonae spei hodie vberrima eius praeparatio fiat in lucrum Societatis orientalis mercatoriae Belgicae, cuius quidem historiam celeberrimi ciues mei THVNBERG (*Physiogr. Sälskapets Handl. P. I. p.* 112. *sqq.*) et SPARRMAN (*Resa til Goda Hopps-Udden p.* 742. *sqq.*) egregie illustrarunt. Quod ad Succotrinam attinet, olim quidem ex insula Zocotra, Zoccotera vel Socotora, oceani orientalis translata fuit, hodie vero haec ipsa vox aloëtico succo per excellentiam datur, prout alia varia medicamina praestantioris efficaciae primam originem in nomine gerunt, etiamsi alius patriae sunt e. c. Opium Thebaicum, Terebinthina Veneta, Crocus orientalis, Senna Alexandrina aliaque. Etenim a cl. BROWNE (*nat. Hist. of Jam. p.* 198.) edocemur, praestantissimam Aloën in Jamaica emergentem Succotrinam nuncupari.

§. 13. Et haec quidem pro ſcopo et occaſione praeſenti. Peregrinatorum doctorum et veri cupidorum eſt, adiicere quae adhuc deſunt in hiſtoria naturali medicamenti, iam antiquitus celebrati et multis nominibus iure depraedicandi, non raro autem praeter vulgarem opinionem vel lenta iniuria noxii. Ab hiſce exſpectamus, quo omnes defectus vna complectar, vt ſtirpes ſingularum regionum accuratiſſime definiant, ex quibus Aloë venalis transmittatur, nec verbis modo ſed iconibus nouis adiectis vel aliis, ſi iam proſtent accuratae, citatis; porro praeparationis modos exactiſſime deſcribant, attendentes primum ad colorem ſucci liquidi ex ſauciato folio exundantis, dein inquirentes, vtrum pro vſu ſuccum ſponte ex vna plaga ſtillare ſinant, ſiue ex foliis in minutas partes ſectis, an potius expreſſione eliciant; porro vtrum mox poſt prouentum ſucci eum denſent, an contra ſtationem illi quietam prius concedant, vt craſſioribus partibus prius ſubſidentibus fluidius liquidum ſeparare queant, vel et antea colent; diſpiciant inſuper, vtrum calore ſolari modo illum ſiccent an coctione cum vel ſine aqua, et ſi hac vtantur, an ſpumam prius ſeparent, nec ne, an coctio mitiori igne an vehementiori fiat, an vbiuis in eundem ſpiſſitudinis gradum eam continuent, antequam vaſis transferendis indantur; demum explorent varios Aloën adulterandi modos, additamenta peregrina tempusque miſcelae. Hiſce qui intenti ſint ſignificent ſimul mutationes ſingulas, quas pro diuerſis iſtis momentis Aloë quoad colorem, odorem, ſaporem, ſoliditatem, puritatem, ſolubilitatem, ſubeant. Tum et certiora euadent ipſa experimenta in aegris capienda, quae niſi ſuperſtruantur medicamentis integerrimae notae, iisdemque, quae inter plures artis peritos vſu veniunt, et magiſtrum et aegrum fallunt.

Scribendi anſam vero ſuppeditarunt digniſſimi tres Candidati, quorum induſtriae et doctrinae vel hoc inſtar praemii dandum arbitror, quod ſollemnia honorum in medicina ſummorum inauguralia, more maiorum ſcriptione ſingulari a Decano et Brabeuta celebrentur. Laudabiles ſuae vitae Ipſi concinnarunt narrationes, quas eodem ordine hic ſiſto, quo quilibet in cathedra ſuum ſpecimen propugnauit.

I.

VITA
PHILIPPI HENRICI CASPARI
SCHAVENBVRGENSIS.

Anno ſalutis 1764. me in lucem edidit mater SOPHIA ANTONIA *e* SANDERIA *gente, patre* JVSTO FRIDERICO, *qui illuſtriſſimo Comiti Schauenburgo-Lippiaco a camerae conſiliis eſt. Illam ante triennium ineuitabile mortalium fatum mihi eripuit; hunc vero adhuc ſanum et incolumem Deus optimus maximus mihi ſeruauit. Tenerioris aetatis annos inter penates degi, quum curaret venerandus parens, vt a praeceptoribus domeſticis prima ſcientiarum rudimenta caperem. Annum agens decimum ſextum, Gymnaſium, quod Holzmindae eſt, petii, ibique per triennium in doctrinas, quas vocant propaedeumaticas, linguarumque cognitionem incubui. Academiam tandem adii Georgiam Auguſtam, quum medicam ſcientiam elegiſſem, a. 1782, et ab ill.* GATTERER, *qui tunc academiae faſces gerebat, ciuium academicorum numero adſcriptus ſum. Ibi hucusque virorum eruditorum, quibus muſarum ſedes ornatur, praelectionibus interſui, nimirum illuſtrium et celeberrimorum* MVRRAY, WRISBERG, RICHTER, GMELIN, BLVMENBACH. *Ita ſingulis, quibus continetur medica ſcientia, partibus, Oſteologiae, Sarcologiae, Phyſiologiae, Pathologiae, doctrinae de Materia medica, Pharmaciae, Chemiae, Therapiae et Chirurgiae operam nauaui, quantum pro virium mearum tenuitate fieri potuit.*

Hic ipſe praenobiliſſimus vir d. 9. Nouembris *de Scilla* publice diſputauit, praemiſſa lectione breui *de potus vberioris in curando Hydrope neceſſitate.*

II.

VITA

JOANNIS JVSTI WEDEMEIER

BÜCKEBVRGENSIS.

Natus ſum Stadthagae in Comitatu Buckeburgenſi a. huius ſeculi 1756. die 13. m. Martii. Patrem veneror JOANNEM LVDOLPHVM WEDEMEIER *et matrem* MARIAM ELEONORAM *e gente* BOHNENSTAEDT. *Pater tinctor et Eccleſiae Stadthagenſis Diaconus fuit, ſed a. 1770. m. Decembri morbo colico correptus animam, proh dolor! efflauit. Attamen mater dilectiſſima, poſtquam praeceptis religionis rite imbutus eram, curauit. vt Halae reliquas Claſſium inferiorum ſcientias nec non Matheſin, Logicam, Metaphyſicam, Phyſicam experimentalem ſuadentibus cognatis meis diſcerem. Poſtea apud* CAROLVM SPRENGER *affinem meum, Pharmacopolam, Ieverae per quinque annos arte pharmaceutica eruditus ſum, et annis diſciplinae finitis per quatuor adhuc annos rebus pharmaceuticis operam dedi. Tandem vero decreui in ſcientiam medicam incumbere, hinc anno 1780. menſe Octobri hanc in Academiam profectus, a beato* MEISTER *faſces Academiae tunc gerente ciuium academicarum numero adſcriptus ſum. Heic ill. Eques et Conſiliarius Regis aulicus* MVRRAY *Botanicam, Materiam medicam, Pharmaciam et Praecepta vermium corporis humani ac venenorum mihi tradidit. Ill.* WRISBERG *Demonſtrationes anatomicas et Diſſectiones cadauerum, Phyſiologiam, Medicinam forenſem, Artem obſtetriciam me docuit, et parturientibus in Gynaedochio me auxilio eſſe conceſſit. Apud ill. Conſiliarium aul.* RICHTER, *Semioticam, Therapiam generalem et ſpecialem, Chirurgiam medicam, manualem, praecepta diaetetica audiui, et ſemeſtri modo praeterlapſo ſub eo noſocomium frequentaui. Scholas porro celeb.* BLVMENBACH *de Hiſtoria naturali, Pathologia generali et ſpeciali, Oſteologia, de notitia librorum medici argumenti, nec non anatome comparata, adii.*

Argumentum diſputandi dedit viro doctiſſimo d. 13. Decembris ſpecimen de *ſcarlatina Gottingae nuper epidemica;* cum quo commentatiuncula, paullo ante praelecta, *de optimo parotides in ſcarlatina obuias tractandi modo* nexum habet.

III.

VITA ERNESTI CHRISTIANI NOLTE

SETTMERSHVSA - HANNOVERANI.

Natus sum Settmershusae, pago circiter horarum duarum distantia ab vrbe nostra sito, d. 28 Iun. anni 1763. Patrem veneror J. C. NOLTE, *verbi diuini ministrum. Vsque ad annum meum 14. fruitus sum praeceptorum domesticorum instructione. Tum scholas publicas in hacce vrbe florentes, adii, atque in illa praeceptores habui cel. Professorem* EYRING, *cl. Rectorem* SVCHFORT, *et cl. Magistrum* RAFF, *in scientiis scholasticis. Quatuor annis sub horum auspiciis ibi consumtis, ab illis discessi, et die 16. mens. Octobris anni 1780. Rectore tum Magnifico ill.* MEISTER *in numerum ciuium academicorum receptus sum. Interfui tum praelectionibus ill.* MVRRAY, *Equitis ordinis Regii de Wasa et Consiliarii aulae regiae, in Botanicen, Materiam medicam, Pharmaciam, atque Collegio disputatorio-examinatorio pariter nomen dedi. Physiologiam, Anatomiam, Artem obstetriciam theoreticam et practicam tradidit mihi ill.* WRISBERG, *nunc temporis Prorector noster Magnificus. Ill.* RICHTER *Consiliarium aulicum et Archiatrum praeceptorem habui in Semiotica, Chirurgia, Therapia speciali, morbis oculorum, illo etiam duce nosocomium adii. Cel. Prof.* GMELIN *auditorem me habuit in Chemia experimentali et Mineralogia. Historiam naturalem, Osteologiam et Pathologiam tradidit mihi cel.* BLVMENBACH. *Praelectiones pathologicas cel.* STROMEYER *similiter frequentaui. Insuper me docuit Physicam experimentalem cel.* LICHTENBERG.

In dissertatione die 28. Decembris propugnata egit praenobilissimus vir *de febre puerperarum.* Sed pro more praecurrit breuis disquisitio, et quidem *de mammarum in puerperis iusta habenda sollertia.*

Iunctim complector laudes praestantissimorum horum virorum iuvenum, tanto maiori iure, quum vna doctrinae suae medicae censuram coram ordine nostro subierint. Et in hacce quidem laetati sumus egre-

egregiis eruditionis et ingenii documentis, vnde ſuffragiis omnium fauentiſſimis ornati cathedram conſcenderunt, ex qua, rebus ad vocem legum et decori, et liberalis ingenii ſenſum, geſtis, reduces ſingulos mox in numerum doctorum artis ſalutaris cooptaui. In qua noua vitae ſcena, vt nec bene merendi de re publica occaſio nec vires deficiant, nec ſpe praemiis laborum meritis potiundi excidant egregii hi viri, et reliqui per decanatum iam deponendum honoribus medicis a me condecorati, ſincerus opto et ita voueo, vt voti compos propriae fortunae incrementum me feciſſe exiſtimaturus ſim. P. P. in academia Georgia Auguſta, ſub ſigillo ordinis medici, die 31. Decembris a. 1785.

(L. S.)